

فاجعه‌ای پنهان در راه است

محمد کاظم سجادی پور
تحلیلگر مسائل بین‌الملل

پشت چهره قدرتمند و کنشگری بین‌المللی، انبانی از فجاج پنهان در دهه‌ها و سده‌های پیشین وجود دارد که پرکننده و عبرت‌آموز است. روابط بین‌المللی با پدیده قدرت‌گره خورده است. تقسیم‌بندی و دسته‌بندی از کنشگران بین‌المللی، نوعاً بر مبنای میزان قدرت آنها صورت می‌گیرد و در این میان، برخی به عنوان قدرت‌های بزرگ شناخته می‌شوند. اما قدرت‌های بزرگ که قدرت آنها در عرصه روابط بین‌المللی عیان است از چه رهگذری به این موقعیت رسیده‌اند، بحث‌انگیز و پرسش‌آفرین است. پشت چهره قدرتمند و کنشگری بین‌المللی، انبانی از فجاج پنهان در دهه‌ها و سده‌های پیشین وجود دارد که پرکننده و عبرت‌آموز است و جالب آنکه با تحولی که در ماهیت تأثیرگذاری رسانه در سیاست و همچنین دگرگونی که در کنشگری سیاسی رخ داده، جهان امروز نسبت به گذشته، در خصوص فجاج انسانی که با خیزش قدرت‌های بزرگ همراه شده حساس‌تر شده است. چگونه می‌توان نسبت بین قدرت‌های عریان و فجاج پنهان در روابط بین‌المللی را مورد مذاکره قرار داد؟ در پاسخ باید «مورد متفاوت» در جست‌وجوی «مفاهیم مشترک» مورد واکاوی قرار داد و روشن ساخت «کنشگری نوین سیاسی»، بر توافقی و آگاهی‌بخشی در ساحت تأثیرات ناهنجار انسانی تصمیمات و اقدامات استراتژیک است. به موارد توجه کنیم. اخیراً ۲ فیلمساز انگلیسی با ریشه‌های عرب و آسیایی، با دو سال زندگی در دعات بخش صحرایی الجزایر و در دهات دورافتاده آن مناطق، فیلمی را با عنوان «و هنوز» (And Still) ساخته‌اند که به اثرات انفجاری‌های هسته‌ای فرانسه در این منطقه می‌پردازد. توضیح آنکه در فاصله سال‌های ۱۹۶۲ تا ۱۹۶۸ (۱۳۴۱ تا ۱۳۴۷)، فرانسه ۱۷ آزمایش اتمی انجام داد و به اصطلاح بمب‌های اتمی ساخته شده خود را آزمایش کرد که ۱۲ آزمایش در منطقه صحرایی الجزایر صورت گرفت. در آزمایش اول ۶۰ تن از ساکنان محلی مردند و پیامدهای فاجعه‌بار این اقدام استراتژیک فرانسه، بر اساس برخی از تحقیقات تا فاصله بیش از ۳۰۰ کیلومتری یعنی در شرق آفریقا و سودان ثبت شد. فرانسه با انجام این آزمایش‌ها به وضویت در باشگاه دارندگان سلاح هسته‌ای درآمد و ژنرال دوگل، رئیس‌جمهوری وقت فرانسه، روز بعد از انجام آزمایش، در مقاله‌ای نوشت «زنده‌باد فرانسه». اما آنچه در فیلم «و هنوز» مشاهده می‌شود، ادامه اثرات مخرب آن آزمایش‌ها بر زندگی مردم عادی است؛ فاجعه‌ای پنهان و ادامه‌دار. در سال‌های اخیر، در اثر تولید همین آگاهی‌ها، در فرانسه موضوع پرداخت خسارت به قربانیان تصمیمات استراتژیک آزمایش‌های اتمی در الجزایر مطرح شده است. جالب آنکه حتی بعد از استقلال الجزایر از فرانسه، طبق موافقت‌نامه ایوان، الجزایر موافقت کرد که بخشی از منطقه صحرایی آن برای مدت پنج سال در اجاره فرانسه بماند و فرانسه آزمایش‌های هسته‌ای خود را در آن مناطق ادامه داد. مورد فاجعه‌بار دیگر، اخراج ساکنان گائوس توسط انگلیس برای واگذاری دیوگارسیا به ایالات متحده جهت برپایی یکی از بزرگترین پایگاه‌های نظامی خود در جهان است. انگلیس تمامی ساکنین جزیره را در ۱۹۶۷، به مورس فرستاد و در جابه‌جایی قدرت دریایی انگلیس، با ایالات متحده در اقیانوس هند، ایالات متحده قدرت عریان خود را در این گوشه از جهان به نمایش گذاشته است. جالب آنکه در پایگاه نظامی ایالات متحده در دیوگارسیا، کارگران و کارمندان از ملت‌های مختلف، اجازه کار دادن ولی ایالات متحده به ساکنین اصلی این جزیره که بیش از ۵۰ سال پیش، اجباراً جابه‌جا شدند، اجازه کار در آن پایگاه را نمی‌دهد. مردمان اصلی این جزیره به منطقه‌ای، بیش از ۱۰۰۰ کیلومتر فاصله، یعنی مورس منتقل شده‌اند ولی آنچه جالب است، تلاش ساکنان اصلی این جزیره برای دستیابی به حق مسلم خود، یعنی زندگی در سرزمین آب و اجدادی است. آنها از جزیره مورس و البته با استفاده از امکانات مورس، توانسته‌اند در ۲ دهه گذشته جهان را نسبت به سرنوشت خود حساس کنند. در سال ۲۰۱۱ آنها توانستند رأی شورشی دیوان دادگستری بین‌المللی را به نفع خود بگیرند و حتی در مجمع عمومی سازمان ملل در ۲۰۱۹ قطعنامه‌ای را به تصویب رسانند، سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی فعال در زمینه حقوق بشر، آگاهی‌های جالبی در مورد وضعیت فقیران آنها تولید و منتشر کرده‌اند و یکی از رهبران پویش حقوق بشری این جزیره، در مصاحبه نسبتاً مفصلی که در ۲۹ سپتامبر سال جاری با رادیوی عمومی آمریکا داشت، با مهارت توانست نشان دهد که قدرت عیان و عریان آمریکادار اقیانوس هند، از معبر زندگی فاجعه‌آمیز فراتر ساکنان اصلی جزایر اقیانوس گذشته است. مواردی که ذکر شد روشن می‌کنند قدرت استراتژیک با پیامدهای تراژیک از در تاریخ روابط بین‌المللی همراست است. اما در گذشته نسبت قدرت استراتژیک انسانی، بر پرده ابهام می‌ماند اما زمانه عوض شده است، رسانه قدرت‌زا و قدرتمند شده و کنشگری در انحصار قدرت‌های بزرگ نمانده است. فیلمسازانی که فیلم «و هنوز» را ساخته‌اند و فعال‌های حقوق بشری که در واقع اخراجی‌های سرزمین خود در جزیره گائوس هستند، نیز کنشگری‌های هستند که در روابط بین‌المللی امروز آنها را نمی‌توان نادیده گرفت.

کوتاه

پهپادهای آرش و ابابیل حداکثر برد را به دست آورند

فرمانده نیروی زمینی ارتش، در حاشیه رزمایش پهپادی آرش با اشاره به اهداف برگزاری این رزمایش گفت: شناخت و ارزیابی قابلیت پهپادهای ساخته شده توسط متخصصان داخلی و نحوه به کارگیری انواع پهپادها با توجه به نوع ماموریت‌های محوله، از اهداف اصلی این رزمایش پهپادی به شمار می‌آید. امیر سرتیپ کیومرث حیدری اظهار کرد: پهپادهای آرش، ابابیل و... از جمله پهپادهای استفاده شده در این رزمایش هستند که حداکثر برد مدنظر را به دست آورده‌اند. همچنین سامانه‌های هدایتی نیز در بعد شناسایی مرزها و تهاجمی نیز عملکرد بسیار مطلوبی را در روز اول رزمایش به نمایش گذاشته‌اند. وی تصریح کرد: نیروی زمینی ارتش در این رزمایش، پهپادهای خود را در ۱۷ استان مرزی کشور ارزیابی و آزمایش می‌کند. رزمایش پهپادی ارتش در حوزه شناسایی و انهدام اهداف مشخص شده و با توانایی متخصصان داخلی و شرکت‌های دانش بنیان انجام می‌شود.

فریدون مجلسی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

ممکن است ایران به ژاپن چراغ سبز نشان داده باشد

◀ **اظهارات وزیر خارجه ایران با، در باغ سبز نشان دادنش همخوانی ندارد**
◀ **عرصه سیاست را باید به مردان سیاست که یکجانبه‌نگر نباشند، سپرد**
◀ **در عرصه بین‌المللی باید به دنبال ایجاد فرصت بود**

آرمان ملی - احسان انصاری: در هفته‌های اخیر ملاقات‌ها و دیدارهایی میان نمایندگان ایران و ۳ کشور اروپایی عضو برجام و نیز نماینده اتحادیه اروپا در حاشیه مجمع عمومی سالانه سازمان ملل انجام شد. این دیدارها بعد از آن انجام شد که ایران و آمریکا توانستند مذاکرات مربوط به تبادل زندانیان و تابعیتی را بالاخره به انجام برسانند. بر اساس توافق میان ایران و آمریکا، ۵ زندانی آمریکایی در ازای آزادی چند زندانی ایرانی و دسترسی ایران به ۶ میلیارد دلار منابع بلوکه‌شده در کره جنوبی تبادل شدند. کارشناسان و تحلیل‌گران بر این باورند فضای مثبت ایجاد شده پس از این توافق امیدها برای بازگشت طرف‌ها به میز مذاکرات احیای برجام را افزایش داده است. در همین حال حسین امیرعبداللہیان در مصاحبه با خبرگزاری کیودوی ژاپن گفت که ژاپن ابتکاری را برای احیای توافقی هسته‌ای پیشنهاد کرده است. بر اساس اخبار این خبرگزاری، امیرعبداللہیان با ابراز اینکه «ما از نقش سازنده ژاپن در احیای توافقی هسته‌ای حمایت می‌کنیم»، افزود: «هرگونه ابتکار ژاپن که منافع ایران همسو باشد، از سوی تهران مثبت تلقی خواهد شد». اظهاراتی که نشان دهنده طریقی از سوی ژاپن برای احیای برجام است. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این موضوعات با فریدون مجلسی تحلیل‌گر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرد که در ادامه می‌خوانید.

◀ **حامیان دولت آزادسازی پول‌های بلوکه شده ایران و تبادل زندانیان با آمریکا راستاوردهای دولت بدون برجام معرفی کرده و روی آن مانور تبلیغاتی می‌دهند. آیا در واقع آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده و تبادل زندانیان یک دستاورد به شمار می‌رود؟**

برجام هیچ محدودیت مالی برای ایران نداشت و بر اساس آن مبادلات خارجی بین ایران و کشورهای دیگر برقرار شد. از سوی دیگر شرکت‌های خارجی به ایران آمدند و سرمایه‌گذاری کردند تا اینکه برخی در این روند اختلال ایجاد کردند. به هر حال در شرایطی که بین دو کشور جنگ وجود دارد از همه سلاح‌ها عود یکدیگر استفاده می‌کنند و این امری طبیعی به شمار می‌رود. جنگ قانون ندارد و به همین دلیل نمی‌توان عنوان کرد بلوکه کردن غیر قانونی بلکه این گونه اقدامات نتیجه تنش‌هایی است که در گذشته شکل گرفته و تا به امروز ادامه داشته است. جنگ عین بی‌قانونی و عدم رعایت حقوق انسانی و بین‌المللی است. این جنگ به دلیل حمایت آمریکا از ماهیت اسرائیل تاکنون ادامه داشته و یک جنگ فرسایشی برای ما بوده است. در این جنگ فرسایشی شاید ما در زمینه دفاعی دستاوردهایی نیز داشته‌ایم اما در زمینه اقتصادی مردم با چالش‌های متعددی مواجه شده‌اند. امروز مردم ایران با مشاهده وضعیت زندگی مردم کشورهای منطقه مانند امارات، قطر، کویت و... متوجه این نکته شده‌اند که در زمینه مسائل رفاهی از این کشورها عقب مانده‌اند و در شرایط خوبی زندگی نمی‌کنند. واقعیت این است که من زیاد نسبت به این گونه اقدامات مقطعی که دستاوردی برای کشور ندارد خوشبین نیستم. البته پولی نیز آزاد نشده و بلکه پول در اختیار قطر قرار گرفته تا با نظارت‌هایی که آمریکا دارد این پول در زمینه‌های غیر تحریمی آمریکا هزینه شود.

◀ **چرا رئیس‌جمهور در سفر به نیویورک استراتژی مشخصی برای رفع تحریم‌ها نداشت؟**

شاید رئیس‌جمهور و حامیان وی به دنبال تحقق آرمان‌هایی هستند که از تریبون‌های مختلف مطرح می‌شود. به نظر می‌رسد هدف اصلی همین موضوع باشد و اهداف دیگر در اولویت‌های بعدی قرار دارد. در شرایط کنونی دولت دو راه بیشتر پیش روی خود می‌بیند. نخست اینکه به دنبال تنش زدایی با غرب باشد و با گشایش‌های اقتصادی توسعه و رفاه مردم و جامعه فراهم شود و یا اینکه به تنش با غرب ادامه دهد که نتیجه هر کدام از این رویکردها از هم اکنون مشخص است. هر کدام از این راه‌ها در جامعه دارای منتقدان و حامیانی است که در جای خود قابل تأمل است. عرصه سیاست را باید به مردان سیاست که یکجانبه‌نگر نباشند، سپرد. ایران دارای منابع گسترده طبیعی و انسانی است که با استفاده از این ظرفیت‌ها باید به دنبال توسعه اقتصادی باشد. توسعه اقتصادی نیز قدرت بیشتری را برای ایران به همراه خواهد آورد. همچنان که آلمان و ژاپن پس از شکست در جنگ جهانی دوم به مرور زمان به بزرگ‌ترین قدرت‌های اقتصادی جهان پس از آمریکا و چین تبدیل شده‌اند. اگر ایران از ظرفیت‌های داخلی خود به خوبی استفاده کند و در مسیر توسعه اقتصادی قرار بگیرد می‌تواند چشم‌انداز اقتصادی روشنی برای خود متصور شود و غیر این صورت شرایط روز به روز برای ایران سخت خواهد شد.

ماین تازاریم اصول روابط بین‌الملل را در مناسبات خود با کشورها دیگر رعایت کنیم و از سوی دیگر نسبت به سازمان‌های بین‌المللی و رویکردهای دیگر پیش می‌گیرند با احترام برخورد کنیم. البته در این رویکردها باید به دنبال منافع ملی خود باشیم. این هدفی است که همه کشورهای دیگر نیز به دنبال آن هستند. راه حل آن رعایت اصول حقوق بین‌الملل و احترام متقابل با کشورهای دیگر است

دیگر است. در شرایط کنونی دنیا با یک جنگ بزرگ در اوکراین مواجه است که ترکش‌های آن مسکو را نیز زخمی کرده است و اگر روسیه قصد داشته باشد نفوذ بیشتری داشته باشد ممکن است دامنه‌های این جنگ تا اروپا نیز کشیده شود. به همین دلیل مردم دنیا علاقه‌ای به شنیدن شعارهای جنگ طلبانه ندارند. کسانی امروز در دولت حضور دارند که در گذشته با غرب مبارزه می‌کردند اما امروز به خوبی متوجه این نکته شده‌اند که مدیریت کشور با شعار و تنش امکان‌پذیر نیست. به همین دلیل باید در داخل کشور نیز به وجود بیاید تا مردمی که در منطقه خاورمیانه در اضطراب و وحشت جنگ به شکل‌های مختلف قرار داشته‌اند فرصت آرامش و آسایش را نیز پیدا کنند.

ایران دارای منابع گسترده طبیعی و انسانی است که با استفاده از این ظرفیت‌ها به دنبال توسعه اقتصادی باشد. توسعه اقتصادی نیز قدرت بیشتری را برای ایران به همراه خواهد آورد. همچنان که آلمان و ژاپن پس از شکست در جنگ جهانی دوم به مرور زمان به بزرگ‌ترین قدرت‌های اقتصادی جهان پس از آمریکا و چین تبدیل شده‌اند. اگر ایران از ظرفیت‌های داخلی خود به خوبی استفاده کند و در مسیر توسعه اقتصادی قرار بگیرد می‌تواند چشم‌انداز روشنی برای خود متصور شود

هدایت... خادمی، نماینده سابق مجلس، نمایندگانی مجلس یازدهم را ناکارآمد خواند و افزود: آنها شأن مجلس را پایین آوردند چون دوره‌های گذشته وقتی تصمیم به کاندیداتوری می‌گرفتیم، با سری بالا و سینه‌های جلو بین مردم می‌رفتیم و با آنها برای مشارکت در انتخابات و کسب رأی صحبت می‌کردیم؛ حتی کسانی که تصمیم به رأی دادن نداشتند با ۲۰ دقیقه صحبت مجاب می‌شدند که در تصمیم‌شان تجدید نظر کنند و رأی بدهند. وی یادآور شد: الان هر جا با مردم صحبت

می‌کنیم مردم با ۲۰ دقیقه صحبت ما را مجاب می‌کنند که از کاندیداتوری مجلس انصراف دهم. نماینده ادوار مجلس بیان کرد: واقعا کسانی که این طور شأن مجلس را پایین آوردند، بزرگترین ضربه را به اعتماد مردم وارد کردند. امیدوارم فضای رقابت در انتخابات باز شود و افراد کارآمد و قوی بتوانند در عرصه حاضر باشند تا کسانی که تنها دغدغه‌شان از نمایندگی مجلس گرفتن شاسی بلند است اجازه ورود به پارلمان پیدا نکنند. خادمی تصریح کرد: متأسفانه اکثر نمایندگان مجلس یازدهم که در ۳۵ سال گذشته عملکرد مطلوبی از خود به جای گذاشتند، دوباره قصد کاندیداتوری دارند.

هدایت... خادمی:
امیدوارم فضای رقابت در انتخابات ایجاد شود

قمار عادی سازی روابط با ژاپن صهیونیستی محکوم به باخت است

ادامه از صفحه ۱۲ حضرت آیت... خامنه‌ای، خیال تضعیف قرآن با این اقدامات را واهی و موجب افشای باطن دشمنان قرآن دانستند و افزودند: قرآن، کتاب حکمت و معرفت و انسان‌سازی و بیداری است و دشمنی با قرآن، در حقیقت دشمنی با این مفاهیم والا است. البته قرآن برای قدرت‌های فاسد تهدید است چرا که هم ظلم را محکوم می‌کند هم انسان زیر ستم را که تن به ستم‌پذیری داده، ملامت می‌کند. ایشان توجیه اهانت به قرآن با ادعاهای تکراری، دروغ و غلطی همچون آزادی بیان را باعث بی‌برویی مدعیان دانستند و گفتند: آیا در کشورهای که به پنهان‌سازی بیان اجازه اهانت به قرآن داده می‌شود، اجازه تعرض به نمادهای صهیونیستی را هم می‌دهند؟ با چه زبانی از این روشن‌تر می‌توان اثبات کرد که اینها تحت سلطه صهیونیست‌های ظالم، جنایتکار و غارتگر دنیا هستند. مقام معظم رهبری در بخش دیگری از سخنانشان با اشاره به مناسبت هفته وحدت، سران و سیاستمداران کشورهای اسلامی و صاحب‌نظران و نخیکان جهان اسلام را به تفکر بر روی این پرسش فراخواندند که «دشمن اتحاد کشورهای اسلامی کیست و اتحاد مسلمانان به چه کسانی ضرر می‌زند و مانع دست‌درازی و غارتگری و دخالت‌های آنها می‌شود؟» ایشان با تأکید بر اینکه اتحاد کشورهای اسلامی در منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا مانع زدگی، زورگویی و دخالت‌های آمریکا خواهد شد، گفتند: امروز آمریکا به کشورهای منطقه ضربه سیاسی و اقتصادی می‌زند، نفت سوریه را می‌دزد، داعش ظالم و وحشی و خونخوار را در اردوگاه‌های خود محافطت و نگهداری می‌کند تا روز نیاز دوباره به میدان بیاید و در امور کشورهای دخالت می‌کند، اما اگر همه متحد باشیم و ایران، عراق، سوریه، لبنان، عربستان، مصر، اردن و کشورهای حاشیه خلیج فارس خط مشی واحدی را در مسائل اساسی و کلی اتخاذ کنند، قدرت‌های زورگویی نمی‌توانند و جرات نمی‌کنند در امور داخلی و سیاست خارجی آنها دخالت کنند. حضرت آیت... خامنه‌ای افزودند: ما همچنان که با راه‌گفته‌ایم هیچ‌کسی را به جنگ و اقدام نظامی تشویق نمی‌کنیم و از آن اجتناب هم می‌کنیم، بنابراین دعوت به با هم بودن و اتحاد، برای جلوگیری از جنگ‌افروزی آمریکا است چرا که آنها جنگ‌افروزی می‌کنند و همه جنگ‌های منطقه عامل خارجی دارد. ایشان تعمق همه سران و شخصیت‌های جهان اسلام بر روی مسئله حیاتی اتحاد را ضروری خواندند و در خصوص مسئله دیگر منطقه یعنی جنایت‌های مستمر رژیم صهیونیستی، گفتند: امروز این رژیم نه فقط از جمهوری اسلامی ایران بلکه از همه کشورهای اطراف خود همچون مصر و سوریه و عراق نیز لبریز از کینه و بغض است. مقام معظم رهبری علت این کینه و عصبانیت را ممانعت کشورها در برهه‌های مختلف از تحقق هدف آنها یعنی غصب نیل تا فرات خواندند و افزودند: آنها سرشار از کینه و بغض هستند البته به تعبیر قرآن که می‌گوید «خشمگین باشید و از این خشم بمرید» آنها در حال مرگ هستند و به یاری پروردگار این‌ها در باره رژیم غاصب در حال تحقق است. ایشان مسئله فلسطین و غصب بیرون راندن ملت‌های خانه‌های خود و شکنجه و کشتار آنها را مسئله اول چند دهه سال اخیر دنیای اسلام خواندند و تأکید کردند: نظر قطعی جمهوری اسلامی این است دولت‌هایی که قمار عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی را سرمشق کار خود قرار دهند، ضرر خواهند کرد چرا که این رژیم رفتنی است و آنها در حال شرط‌بندی روی اسب بازنده هستند. حضرت آیت... خامنه‌ای، جوانان فلسطینی و نهضت ضد غصب و ضد ظلم فلسطین را امروز سرزنده‌تر، با شایسته‌تر و آماده‌تر از همیشه دانستند و گفتند: آن‌ها... این مسئله به نتیجه خواهد رسید و همچنان که امام بزرگوار از رژیم غاصب به سرطانی تعبیر کردند، این رژیم به دست خود مردم فلسطین و نیروهای مقاومت در کل منطقه ریشه‌کن خواهد شد. ایشان در پایان ابراز امیدواری کردند که امت اسلامی با عنایت پروردگار بتواند با سربلندی و شرافت و رفعت از استعدادهای بی‌نظیر طبیعی و انسانی خود استفاده حداکثری کند.

در پیچه

رئیس‌جمهور به تازانیا و آفریقای جنوبی می‌رود

دوازدهمین جلسه ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی در سال جاری به میزبانی وزارت امور خارجه و ریاست مهدی صفری، معاون اقتصادی وزیر امور خارجه با دو دستور کار «انجام هماهنگی سفر آتی رئیس‌جمهور کشورمان به آفریقا (آفریقای جنوبی و تازانیا) و سفر معاون اول رئیس‌جمهور به بلژوس» برگزار شد. مهدی صفری با اشاره به اهمیت ارتقای سطح روابط با کشورهای حوزه آفریقا به ویژه آفریقای جنوبی و تازانیا، بر برگزاری کمیسیون‌های مشترک بین کشورهای این حوزه و پیگیری توافقات انجام شده در چارچوب این کمیسیون‌ها در جهت رشد روابط اقتصادی و تجاری با این کشورها تأکید کرد. وی با حائز اهمیت دانستن سفر رئیس‌جمهور به آفریقای جنوبی و تازانیا، از همه دستگاه‌های اجرایی، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط خواست با جدت و برنامهریزی همدند اقدامات لازم در جهت استفاده حداکثری از فرصت این سفر به منظور آرزواری، توسعه صادرات و تنوع بخشی به واردات را به عمل آورند.